

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΕΚΘΕΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΠΤΩΣΕΩΝ ΣΕ
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 16 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 153(Ι)/2003 ΠΕΡΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 33
ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 127(Ι)/2018 ΠΕΡΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ
ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2018**

ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΕΛΕΓΧΟΥ – SCREENING

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ (ΦΠ),
ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ, ΙΣΧΥΟΣ 8 MW_p, ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ
(ΛΕΥ/0001892/2021)**

Φ/Σχ. 39/13, ΤΕΜΑΧΙΟ 302

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΤΟΠΟΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ «ΠΟΤΑΜΟΣ ΓΙΑΛΙΑΣ»
(CY2000007)**

Αρ. Φακ. 02.15.004.069.001, 02.15.003.002

ΙΟΥΝΙΟΣ, 2022

ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΕΛΕΓΧΟΥ – SCREENING

Το προτεινόμενο έργο αφορά στην κατασκευή και λειτουργία Φωτοβολταϊκού Πάρκου (ΦΠ), συνολικής ισχύος 8 MWp. Τα πλαίσια θα τοποθετηθούν σε βάσεις με τη μέθοδο της πασαλόμπηξης, εφόσον το επιτρέπει η μορφολογία του εδάφους. Το ΦΠ χωροθετείται εντός των διοικητικών ορίων της κοινότητας Αγίας Βαρβάρας, της Επαρχίας Λευκωσίας, στο τεμάχιο με αριθμό 302 (Φ/Σχ. 39/13).

Στο πλαίσιο της διαδικασίας που ακολουθήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 6, παρ. 3 της Οδηγίας των Οικοτόπων 92/43/ΕΟΚ, αξιολογήθηκαν τα στοιχεία σε σχέση με τον **προτεινόμενο Τόπο Κοινοτικής Σημασίας (πΤΚΣ) «Ποταμός Γιαλιάς»**. Μέρος του πΤΚΣ «Ποταμός Γιαλιάς», συμπεριλαμβανόταν στα όρια της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης (ΕΖΔ) «Άλυκος Ποταμός – Άγιος Σωζόμενος», τα οποία έχουν τροποποιηθεί με τον πΤΚΣ.

Κατά το στάδιο της προκαταρκτικής αξιολόγησης (**screening**), κρίθηκε ότι το προτεινόμενο έργο:

- α) δεν είναι άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, και
- β) δεν θα επηρεάσει σημαντικά τον τόπο.

1. Χαρακτηριστικά του έργου και χωροθέτηση

Το προτεινόμενο έργο αφορά στην δημιουργία και λειτουργία Φωτοβολταϊκού Πάρκου (ΦΠ), συνολικής ισχύος 8 MW, στην Αγία Βαρβάρα. Κατά την εξέταση της αίτησης, διαπιστώθηκε ότι το τεμάχιο στο οποίο προτείνεται να κατασκευαστεί το ΦΠ απέχει περισσότερο από 950 μέτρα, από τα όρια της του πΤΚΣ «Ποταμός - Γιαλιάς», ο οποίος πρόκειται να ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Natura 2000. Το εν λόγω τεμάχιο εμπίπτει κατά 99% στην Πολεοδομική Ζώνη Γα4 (Γεωργική Ζώνη) και 1% στην Πολεοδομική Ζώνη Δα1 (Ζώνη Προστασίας)

2. Χαρακτηριστικά της προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου NATURA 2000 πΤΚΣ «Ποταμός Γιαλιάς» και του προτεινόμενου υπό ανάπτυξη τεμαχίου

Η πΤΚΣ «Ποταμός Γιαλιάς» προτάθηκε και θα ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Natura 2000, λόγω της παρουσίας των πιο κάτω σημαντικών τύπων οικοτόπων οι οποίοι περιλαμβάνονται στο Παραρτήμα Ι της Οδηγίας των Οικοτόπων 92/43/ΕΟΚ:

- 3290 – «Ποταμοί της Μεσογείου με περιοδική ροή»
- 5220* - «Δενδροειή Matorrals με *Zyziphus*»»,
- 5330 – «Θερμομεσογειακές και προερημικές λόχμες»,
- 5420 – «Φρύγανα από *Sarcopoterium spinosum*»
- 6220* - «Ψευδοστέπα με αγροστώδη και μονοετή φυτά από *Thero-Brachypodietea*,
- 6420 – «Υγροί μεσογειακοί λειμώνες με υψηλές πόες από *Molinio – Holoschoenion*»
- 8220 – «Δάση-στοές με *Salix alba* και *Populus alba*»,
- 92^{A0} – «Παρόχθια δάση με *Salix alba*»
- 92D0 – «Νότια παρόχθια δάση – στοές και λόχμες (*Nerio-Tamaricetea* και *Securinegion tictoriae*)».
- 9540 – «Δάση μαύρης πεύκης (*Pinus nigra*)

*οικότοπος προτεραιότητας

Στον πΤΚΣ απαντούν κατάλληλα ενδιαιτήματα για την φιλοξενία των χειρόπτερων των ειδών *Rhinolophus hipposideros* και *Rousettus aegyptiacus*, της νεροχελώνας *Mauremys rivulata* και του ενδημικού υποείδους νερόφιδου – *Natrix natrix cypriaca*. Την περιοχή, χρησιμοποιούν επίσης, διάφορα είδη πτηνοπανίδας.

Η διατήρηση ή/και βελτίωση και προστασία των ενδιαιτημάτων των ειδών και των τύπων οικοτόπων, ο περιορισμός των οχλήσεων ή/και ενεργειών ή/και δραστηριοτήτων, καθώς και η ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης του κοινού και ανάδειξη της περιοχής αποτελούν μέτρα προτεραιότητας του πΤΚΣ.

Το προτεινόμενο υπό ανάπτυξη τεμάχιο καλλιεργείται, ενώ υπάρχουν 15 – 20 δέντρα, κυρίως πεύκα, τα οποία δεν θα αποκοπούν. Κατά την καταγραφή που έγινε από τον εμπειρογνώμονα μελετητή, δεν εντοπίστηκαν φυτά που περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο, ούτε άλλα είδη φυτών που ανήκουν στο Παράρτημα II της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για την προστασία ειδών και οικοτόπων. Επίσης, κατά τις καταγραφές της πτηνοπανίδας στην περιοχή μελέτης, παρατηρήθηκαν από τον μελετητή, 45 είδη πτηνών, εκ των οποίων τα 8 περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2009/147/ΕΚ.

Όσον αφορά άλλα στοιχεία του περιβάλλοντος, σημειώνεται ότι, το προτεινόμενο προς ανάπτυξη τεμάχιο εφάπτεται με υφιστάμενο εγγεγραμμένο υδατόρεμα. Επίσης, εντός του τεμαχίου εντοπίζονται δύο αργάκια και σε απόσταση 120 μέτρων περίπου, εντοπίζεται άλλο ένα υδατόρεμα της περιοχής.

3. Εξέταση Σωρευτικών Επιπτώσεων από την εγκατάσταση και λειτουργία του προτεινόμενου ΦΠ στον πΤΚΣ

Κατά την αξιολόγηση των σωρευτικών επιπτώσεων στα πιο πάνω είδη και οικοτόπους χαρακτηρισμού του πΤΚΣ, διαπιστώθηκε ότι, στην ευρύτερη περιοχή του προτεινόμενου έργου δεν υπάρχουν άλλες εγκαταστάσεις, με εξαίρεση μικρό αριθμό κτηνοτροφικών υποστατικών, ενώ ο μεγαλύτερος χώρος γύρω από το τεμάχιο, εντοπίζονται καλλιέργειες. Τα πιο πάνω, δεν επηρεάζουν σωρευτικά την κατάσταση διατήρησης των ειδών και οικοτόπων χαρακτηρισμού της περιοχής. Πιθανές μειωμένες αρνητικές επιπτώσεις του εν λόγω προτεινόμενου έργου, θεωρούνται η απώλεια και ο κατακερματισμός του ενδιαιτήματος των ειδών και των οικοτόπων, οι οποίες είναι αναστρέψιμες και έτσι, διασφαλίζεται η ακεραιότητα της συνεκτικότητας του πΤΚΣ.

4. Αποτελέσματα αξιολόγησης – Στάδιο προκαταρκτικής αξιολόγησης (screening)

Η αξιολόγηση του προτεινόμενου έργου κατά το στάδιο του προελέγχου (screening), λαμβάνοντας υπόψη την εκτίμηση των σωρευτικών επιπτώσεων και τον σχεδιασμό του έργου, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν είναι πιθανό να επηρεαστούν σημαντικά τα αντικείμενα προστασίας και η ακεραιότητα / χαρακτήρας του πΤΚΣ «Ποταμός Γιαλιάς». Κατά την εγκατάσταση του έργου, δεν θα υπάρξει απώλεια ενδιαιτημάτων που να επηρεάζει την κατάσταση διατήρησης των ειδών και οικοτόπων χαρακτηρισμού της περιοχής.

5. Συμπεράσματα

Ο προέλεγχος / Screening καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το προτεινόμενο έργο μπορεί να προχωρήσει σε περαιτέρω αξιολόγηση σύμφωνα με τον Περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 [Ν.127(Ι)/2018], χωρίς να υποβληθεί στα επόμενα στάδια αξιολόγησης του άρθρου 6, παράγραφος 3 της Οδηγίας των Οικοτόπων 92/43/ΕΟΚ. Προτείνονται τα πιο κάτω για βελτίωση του έργου:

- Να μην γίνει καμιά επέμβαση στον πΤΚΣ «Ποταμός Γιαλιάς»
- Σύμφωνα με τον σχεδιασμό χωροθέτησης του έργου, να μην επηρεαστούν οι κλίσεις του προτεινόμενου τεμαχίου. Η φυσική βλάστηση που θα χρειαστεί να αποκοπεί, να αφαιρεθεί προσεκτικά για προστασία τυχόν φωλιών άγριας πανίδας που θα βρίσκονται εκεί. Επίσης, η

κομμένη βλάστηση να παραμείνει στον χώρο λίγες μέρες, έτσι ώστε αν υπάρχουν άγρια ζώα εντός της βλάστησης που αφαιρέθηκε, να έχουν τον χρόνο να απομακρυνθούν από τον χώρο.

- Οι εργασίες υλοποίησης του έργου να γίνουν μεταξύ των μηνών Οκτωβρίου και Φεβρουαρίου, όπου είναι εκτός εποχής φωλιάσματος και αναπαραγωγής της πτηνοπανίδας, για να μειωθούν οι επιπτώσεις στα είδη της ευρύτερης περιοχής. Την περίοδο φωλεοποίησης μπορούν να γίνονται εργασίες συναρμολόγησης των πλαισίων και άλλων εργασιών που δεν ενδέχεται να προκαλέσουν θόρυβο για μείωση των επιπτώσεων στην πτηνοπανίδα.
- Στην τοπιοτέχνηση του περιβάλλοντος χώρου να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη, κυρίως φρουτόδεντρα, για να ευνοηθούν οι φρουτοφυτείες που φιλοξενούνται στην περιοχή.
- Αν θα γίνει περίφραξη των χώρων, να αρχίζει από ύψος 20 εκατοστών από το έδαφος ώστε να υπάρχει δίοδος εισόδου και εξόδου για τα είδη πανίδας της περιοχής. Τα υλικά να μην περιλαμβάνουν δίκτυα.
- Να χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο οδικό δίκτυο.
- Να μην γίνεται χρήση εντομοκτόνων ή ζιζανιοκτόνων. Σε περίπτωση που χρειαστεί να γίνει μερική διαχείριση της άγριας βλάστησης στο χώρο που θα έχουν τοποθετηθεί τα πλαίσια τότε αυτή θα γίνεται με χειρωνακτικούς τρόπους, εκτός της κύριας περιόδου φωλεοποίησης .
- Η συντήρηση των πλαισίων να γίνεται πριν ή μετά της περιόδου φωλεοποίησης για την ελαχιστοποίηση της ενόχλησης των πουλιών.
- Να μην χρησιμοποιείται φωτισμός στο βράδυ σε ολόκληρη την εγκατάσταση. Φωτισμός να χρησιμοποιείται αν απαιτείται μόνο σε έκτακτες περιπτώσεις.
- Η διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών να είναι όσο το δυνατό πιο σύντομη για αποφυγή παρατεταμένης όχλησης στην πανίδα της περιοχής.

Έλενα Ερωτοκρίτου

Τομέας Προστασίας της Φύσης και της Βιοποικιλότητας

16 Ιουνίου, 2022